

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 55

София, 31.03.2017 година

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, ВТОРО ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ в
закрито заседание на 22.03.2017 г. в състав:

Председател: ПЛАМЕН СТОЕВ

Членове: ЗЛАТКА РУСЕВА

ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА

изслуша докладваното от съдията ЗЛАТКА РУСЕВА
ч. гр. д. № 628 по описа за 2017 год. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 274, ал. 3 ГПК.

Образувано е по частна касационна жалба от А. В. З., чрез процесуалния му представител адв. Ж. Г. С., срещу Определение № 3298/03.10.2016 г. по ч.гр.д. № 3704/2016 г. на Софийски апелативен съд, г.к., II състав, с което е потвърдено определение от 08.04.2016 г. по гр.д. № 2986/2016 г. на Софийски Градски съд, I ГО, 18 състав, за прекратяване на производството по делото.

В жалбата се поддържат доводи за неправилност на обжалваното въззивно определение, поради постановяването му в нарушение на материалния закон, при съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост, като се иска неговата отмяна.

Частната касационна жалба е постъпила в законоустановения срок и е процесуално допустима.

По допустимостта на касационното обжалване:

В изложението си на основанията за допускане на касационно обжалване, жалбоподателят сочи, че са налице основанията по чл. 280, ал. 1, т. 1 и т. 3 ГПК, като въззивният съд се е произнесъл по следния процесуалноправен въпрос /цитирам/: „За допустимостта на съдебното производство в случай, че страната ответник по делото е била починала преди подаването на исковата молба в съда, както и следва ли в този случай да се конституират като правоприемници в процеса нейните наследници по закон?“, който е разрешен в противоречие със задължителната практика на Върховния касационен съд, обективирана в Определение № 436/28.09.2010 г. по ч.гр.д. № 313/2010 г. на I г.о. на ВКС и Определение № 141/28.02.2013 г. по ч.гр.д. № 1348/2013 г. на IV г.о. на ВКС, постановени по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК.

С решаващите си мотиви, въззивният съд е констатирал, че исковата

молба е била депозирана пред Софийски Районен съд на 18.12.2014 г. – след смъртта на първоначалния ответник М. В. К., починал през м. октомври 2011 г., като през м. ноември 2015 г. Софийският Районен съд е конституирал на страната на ответника наследниците му – М. К. и С. К., и е препратил делото по компетентност на Софийски Градски съд, който с определение от 08.04.2016 г., постановено по гр. д. № 2986/2016 г. е прекратил като недопустимо образуваното производство, тъй като към момента на депозиране на исковата молба ответникът в производството е бил неправосубектен. Съдът е стигнал до извода, че настъпилата смърт на физическото лице, предхождаща сезирането на съда с исковата молба, води до липсата на процесуална правоспособност и не е възникнало валидно процесуално правоотношение. Съдът е посочил, че нередовността на сезирането обуславя невъзможност да бъдат предприети последващи процесуални действия, в т.ч. по реда на чл. 227 ГПК или чл. 228 ГПК, доколкото приемството в процеса, респ. замяната на страна, предполагат валидно възникнало процесуално правоотношение.

Върховният касационен съд, състав на Второ гражданско отделение, констатира, че към настоящия момент, е налице противоречива практика по обуславящия изхода на делото правен въпрос, който конкретизиран, съобразно правомощията на Върховния касационен съд по т. 1 от Тълкувателно решение № 1 от 19.02.2010 г. по тълк. д. № 1/2009 г. на ОСГТК на ВКС, е именно: „Допустимо ли е исково производство в хипотезата, при която посоченият в исковата молба ответник е починал преди предявяването на иска?“

В посочените от жалбоподателя Определения № 436/28.09.2010 г. по ч.гр.д. № 313/2010 г. на I г.о. на ВКС и Определения № 141/28.02.2013 г. по ч.гр.д. № 1348/2013 г. на IV г.о. на ВКС, е прието, че когато исковата молба е подадена срещу ответник, който не е жив, но по делото има данни за неговите наследници, или в резултат на извършени от съда процесуални действия се установи, че ответникът е починал още преди завеждане на делото и бъдат издирени наследниците му, се касае за нередовна искова молба. Изложени са доводи, че след като се установи, че исковата молба е нередовна поради посочване в нея на неправосубектен ответник, съдът предприема необходимите процесуални действия за отстраняване на недостатъците и след като бъдат издирени наследниците му, които са действителните ответници по предявения иск, делото следва да продължи срещу тях при условията на чл. 227 ГПК, съответно на чл. 120 ГПК (отм.). Горепосочените определения са постановени по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК, поради което представляват задължителна съдебна практика, съгласно ТР № 2/28.09.2011 г. по тълк. д. № 2/2010 г. на ОСГТК на ВКС.

Обратното становище е застъпено в постановеното по реда на чл. 290 ГПК Решение № 58/22.04.2010 г. по гр.д. № 124/2009 г. по описа на ВКС, IV го, в което се приема, че правопримството в процеса по реда на член 227 ГПК, съответно чл. 120 ГПК/отм/, настъпва само при висящо производство, т.е. когато и двете страни са притежавали процесуална

правоспособност. Становище в този смисъл е възприето с Решение №221/22.02.2012г. по т.д.№1161/2010г. по описа на ВКС,II то,според което ако е предявен иск срещу юридическо лице загубило своята правосубектност преди подаване на исковата молба, поради вливането му в друго юридическо лице,този ответник не би могъл да бъде субект на процесуално правоотношение и не би имал качеството на надлежна страна по смисъла на член 15 ГПК/отм/ и провеждането на исковото производство при първоначална липса на правен субект е недопустимо,като е прието че при липса на възникнало процесуално правоотношение между ищеца,ответника и съда,не се касае до нередовност или поправка на исковата молба,която може да бъде отстранена по реда на ГПК,а до липса на първоначална процесуална легитимация,поради неправилното посочване на ответника от страна на ищеца.В същия смисъл са и разрешенията в Решение №275/07.03.2014г. по гр.д.№1996/2013г. по описа на ВКС,Iго,Решение №44/19.05.2014г. по гр.д.№4428/2013г. по описа на ВКС,Iго,постановени по реда на член 290 ГПК,както и постановеното по реда на член 274,ал.3 ГПК Определение №576/12.10.2010г. по ч.гр.д.№458/2010г. по описа на ВКС,IV го.

Настоящият съдебен състав намира, че е налице основание за отправяне на предложение до Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на ВКС по процесуален въпрос по приложението на чл. 27 ГПК и чл. 227 ГПК, разрешаван противоречиво от касационната инстанция.

Въпросът е от значение за изхода на конкретното дело, съответно – за спиране на настоящото производство преди произнасяне по посочените основания за допускане на касационно обжалване, съгласно чл. 292 ГПК.

Мотивиран от горното, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ПРЕДЛАГА на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд да се постанови тълкувателно решение по следния правен въпрос:

„Допустимо ли е исково производство в хипотезата,при която посоченият в исковата молба ответник е починал преди предявяването на иска?“

СПИРА на основание чл. 292 ГПК производството по ч. гр. д. № 628/2017 г. по описа на ВКС, Гражданска колегия, Второ отделение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: